

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 03 01
C(2022) 1161 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

KOMISIJOS KOMUNIKATO

Komisijos reglamento dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros projekto turinio patvirtinimas

PRIEDAS

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) .../...

XXX

dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros

PROJEKTAS

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis),

atsižvelgdama į 1971 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2821/71 dėl Sutarties 85 straipsnio 3 dalies taikymo kai kurioms susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų rūšims¹,

paskelbusi šio reglamento projektą,

pasikonsultavusi su Konkurenciją ribojančios veiklos ir dominavimo patariamuoju komitetu, kadangi:

- (1) Reglamentu (EEB) Nr. 2821/71 Komisija įgaliojama priimti reglamentą, kuriuo nustatomas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies (*) taikymas tam tikrų rūšių susitarimams, sprendimams ir suderintiems veiksams, patenkantiems į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, kurių objektas yra: i) produktų, technologijų arba procesų iki jų pramoninio panaudojimo etapo moksliniai tyrimai ir plėtra bei ii) gautų rezultatų, įskaitant intelektinės nuosavybės teisių nuostatas, naudojimas;
- (2) Sutarties 179 straipsnio 2 dalyje Sąjunga raginama skatinti įmones, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, plėsti aukšto lygio mokslinius tyrimus ir technologijas bei remti jų pastangas savitarpiai bendradarbiauti;
- (3) 2010 m. gruodžio 14 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 1217/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros susitarimams² apibrėžiamos susitarimų dėl mokslinių tyrimų ir plėtros rūšys, kurios, Komisijos nuomone, paprastai atitinka Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatytas sąlygas. Atsižvelgiant į bendrą teigiamą patirtį, įgytą taikant tą reglamentą, kuris nustoja galioti 2022 m. gruodžio 31 d., ir į peržiūros procedūros rezultatus, tikslinga priimti naują bendrosios išimties reglamentą;
- (4) šiuo reglamentu siekiama sudaryti palankesnes mokslinių tyrimų ir plėtros sąlygas ir kartu veiksmingai apsaugoti konkurenciją. Šis reglamentas taip pat turėtų atitikti reikalavimą užtikrinti įmonėms pakankamą teisinį saugumą. Siekiant tų tikslų turėtų

---

¹ OL L 285, 1971 12 29, p. 46.

(*) Nuo 2009 m. gruodžio 1 d. EB sutarties 81 straipsnis (ankstesnis EEB sutarties 85 straipsnis) tapo Sutarties 101 straipsniu. Šios nuostatos iš esmės yra tapačios. Šiame reglamente nuorodos į EEB sutarties 85 straipsnį arba į EB sutarties 81 straipsnį prireikus turėtų būti suprantamos kaip nuorodos į Sutarties 101 straipsnį.

² OL L 335, 2010 12 18, p. 36–42.

būti atsižvelgiama į būtinumą kiek įmanoma supaprastinti administracinę priežiūrą ir teisinį pagrindą;

- (5) iki tam tikro įtakos rinkoje lygmens apskritai galima daryti prielaidą, kad, taikant Sutarties 101 straipsnio 3 dalį, teigiamas susitarimų dėl mokslinių tyrimų ir plėtos poveikis nusvers neigiamą poveikį konkurencijai;
- (6) kad būtų galima reglamentu paskelbti, jog taikoma Sutarties 101 straipsnio 3 dalis, nėra būtina apibrėžti tų susitarimų, kurie gali patekti į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį. Individualiai vertinant susitarimus, kuriems taikoma Sutarties 101 straipsnio 1 dalis, būtina atsižvelgti į keletą veiksnių, o ypač į atitinkamos rinkos struktūrą;
- (7) susitarimai dėl bendro mokslinių tyrimų vykdymo arba bendro mokslinių tyrimų rezultatų plėtojimo iki jų pramoninio panaudojimo paprastai nepatenka į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį. Tačiau tam tikromis aplinkybėmis, pvz., tais atvejais, kai šalys susitaria nevykdyti kitų mokslinių tyrimų ir plėtos toje pačioje srityje, taip atsisakydamos galimybės įgyti konkurencinį pranašumą kitų šalių atžvilgiu, tokie susitarimai gali patekti į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį ir dėl to turėtų būti įtraukti į šio reglamento taikymo sritį;
- (8) galimybė taikyti šiuo reglamentu nustatytą išimtį turėtų būti numatyta tik tiems susitarimams, kurie pakankamai pagrįstai gali būti laikomi atitinkančiais Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatytas sąlygas;
- (9) didėjant mokslinių tyrimų ir plėtos mastui ir veiksmingumui, vartotojai gali tikėtis naudos i) iš sukurtų naujų ar patobulintų produktų, technologijų ar procesų arba ii) dėl greitesnio tų produktų, technologijų ar procesų pateikimo rinkai, arba iii) dėl to, kad naudojant naujas ar patobulintas technologijas ar procesus sumažės kainos;
- (10) labiausiai tikėtina, kad bendradarbiavimu bendrų ar apmokamų mokslinių tyrimų ir plėtos srityje, taip pat naudojant rezultatus skatinama technikos ir ekonomikos pažanga, jei šalys bendradarbiaudamos prisideda papildomais įgūdžiais, turtu ar veikla;
- (11) bendras rezultatų naudojimas gali būti įvairus: produktų gamyba ir platinimas arba technologijų taikymas, intelektinės nuosavybės teisių perleidimas ar licencijos joms suteikimas arba tokiai gamybai ar taikymui reikalingos praktinės patirties perdavimas, kai tokiais produktais, technologijomis, intelektinės nuosavybės teisėmis ir praktine patirtimi iš esmės prisidedama prie techninės ar ekonominės pažangos;
- (12) siekiant pagrįsti šiuo reglamentu nustatytos išimties suteikimą, bendras naudojimas turėtų būti susijęs su produktais, technologijomis ar procesais, kuriems mokslinių tyrimų ir plėtos rezultatų naudojimas yra būtinas;
- (13) be to, susitarimuose dėl mokslinių tyrimų ir plėtos visos šalys turėtų susitarti, kad bendrų mokslinių tyrimų ir plėtos galutiniai rezultatai, įskaitant visas intelektinės nuosavybės teises ir praktinę patirtį, turi būti joms visoms iš karto visiškai prieinami šiais tikslais: i) tolesnių mokslinių tyrimų ir plėtos bei ii) naudojimo. Prieiga prie rezultatų paprastai neturėtų būti ribojama, jei rezultatai naudojami tolesnių mokslinių tyrimų ir plėtos tikslais. Tačiau kai šalys, laikydamosi šio reglamento nuostatų, riboja rezultatų naudojimo teises, ypač tais atvejais, kai šalių specializacija yra rezultatų naudojimas, prieiga prie rezultatų jų naudojimo tikslais gali būti atitinkamai ribojama. Be to, tais atvejais, kai: i) mokslinių tyrimų ir plėtos procese dalyvauja akademinės įstaigos, mokslinių tyrimų institutai arba ii) įmonės, kurios mokslinius tyrimus ir plėtrą

siūlo kaip komercinę paslaugą, tačiau aktyviai nesinaudoja rezultatais, jos gali sutarti mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus naudoti tik tolesnių mokslinių tyrimų tikslu;

- (14) atsižvelgiant į šalių pajėgumus ir komercinius poreikius, jų įnašas bendradarbiaujant mokslinių tyrimų ir plėtros srityje gali būti nevienodas. Todėl siekiant atsižvelgti į šalių įnašų vertės arba pobūdžio skirtumus ir juos kompensuoti, susitarimuose dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, kuriems taikomas šis reglamentas, gali būti numatoma, kad viena šalis turėtų kompensuoti kitos šalies įnašą, kad galėtų naudotis rezultatais tolesnių mokslinių tyrimų ar rezultatų naudojimo tikslais. Tačiau kompensacija neturėtų būti tokia didelė, kad kliudytų naudotis rezultatais;
- (15) kai susitarime dėl mokslinių tyrimų ir plėtros nenumatytas joks bendras rezultatų naudojimas, šalys susitarime dėl mokslinių tyrimų ir plėtros turėtų sutarti suteikti viena kitai galimybę naudotis savo atitinkama sukaupta praktine patirtimi, jei tik tokia praktinė patirtis būtina, kad kitos šalys galėtų naudotis rezultatais. Jokia kompensacija (pvz., jokio licencijų mokesčių dydis) neturėtų būti tokia didelė, kad kitoms šalims kliudytų naudotis praktine patirtimi;
- (16) pagal šį reglamentą nustatyta išimtis turėtų būti taikoma tik susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, kuriais įmonėms nesuteikiama galimybės panaikinti konkurencijos didelės atitinkamų produktų ar technologijų dalies atžvilgiu. Būtina, kad ši bendroji išimtis nebūtų taikoma susitarimams tarp konkurentų, kurių produktų ar technologijų, kuriuos būtų galima patobulinti, iš dalies ar visai pakeisti panaudojus mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus, užimama bendra rinkos dalis susitarimo sudarymo metu viršija tam tikrą ribą;
- (17) pagal šį reglamentą nustatyta išimtis taip pat turėtų būti taikoma tik susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros, kuriais įmonėms nesuteikiama galimybės panaikinti konkurencijos inovacijų, įskaitant naujų produktų ar technologijų kūrimo, srityje. Būtina, kad ši bendroji išimtis nebūtų taikoma susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros (MTP), jei be tų MTP pastangų, kurias deda susitarimo dėl MTP šalys, yra mažiau nei trys konkuruojančios MTP pastangos, panašios į susitarimo dėl MTP šalių pastangas;
- (18) vis dėlto negalima daryti prielaidos, kad susitarimai dėl mokslinių tyrimų ir plėtros patenka į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį arba netenkina Sutarties 101 straipsnio 3 dalies sąlygų, kai viršijamos šiame reglamente nustatytos ribos arba netenkinamos kitos šiame reglamente nustatytos sąlygos. Tokiais atvejais pagal Sutarties 101 straipsnį turi būti atliekamas individualus susitarimo dėl mokslinių tyrimų ir plėtros vertinimas;
- (19) siekiant užtikrinti, kad bendrai naudojant rezultatus būtų išlaikyta veiksminga konkurencija, turėtų būti nustatyta, kad bendroji išimtis toliau netaikoma, jei šalims priklausanti produktų, paslaugų ar technologijų, sukurtų vykdant bendrus arba apmokamus mokslinių tyrimus ir plėtrą, rinkos dalis viršija tam tikrą lygį. Išimtis turėtų būti ir toliau taikoma tam tikrą laikotarpį nuo bendro rezultatų naudojimo pradžios, neatsižvelgiant į šalių užimamas rinkos dalis, kad jų rinkos dalys, ypač pateikus visiškai naują produktą, galėtų stabilizuotis ir kad būtų galima garantuoti trumpiausią investicijų grąžos laikotarpį;
- (20) šiuo reglamentu neturėtų būti suteikta išimtis susitarimams, pagal kuriuos numatomi apribojimai, kurie nėra būtini teigiamam poveikiui, daromam dėl mokslinių tyrimų ir plėtros susitarimo, pasiekti. Iš esmės susitarimams, kuriuose nustatyti tam tikrų rūšių griežti konkurencijos apribojimai, kaip antai šalių laisvės vykdyti mokslinius tyrimus

ir plėtrą su susitarimu nesusijusioje srityje apribojimai, kainų trečiosioms šalims nustatymas, gamybos ar pardavimo ribojimai ir susitarime nustatytų produktų ar technologijų pasyvaus pardavimo kitoms šalims priskirtose teritorijose arba priskirtiems klientams apribojimai, neturėtų būti taikoma šiuo reglamentu nustatyta išimtis, neatsižvelgiant į šalių užimamas rinkos dalis. Šiomis aplinkybėmis naudojimo apribojimai nėra laikomi nei gamybos ar pardavimo apribojimais ir nesudaro teritorijų ar klientų apribojimų;

- (21) rinkos dalies ribos nustatymu, išimties netaikymu tam tikriems susitarimams ir kitomis šiuo reglamentu nustatytomis sąlygomis paprastai užtikrinama, kad susitarimais, kuriems taikoma bendroji išimtis, šalims nesuteikiama galimybė panaikinti konkurenciją didelės atitinkamų produktų ar paslaugų dalies atžvilgiu;
- (22) negalima atmesti galimybės, kad antikonkurencinio galimybių ribojimo poveikis gali būti daromas, kai viena šalis finansuoja keletą savo konkurentų vykdomų mokslinių tyrimų ir plėtros projektų, susijusių su tais pačiais susitarime nustatytais produktais ar technologijomis, ypač tais atvejais, kai šalis trečiųjų šalių atžvilgiu įgyja išimtinę teisę naudoti rezultatus. Todėl šiuo reglamentu nustatyta išimtis tokiems apmokamiems susitarimams dėl mokslinių tyrimų ir plėtros turėtų būti taikoma, tik jeigu visų tokiuose bendruose susitarimuose dalyvaujančių šalių, t. y. finansuojančiosios šalies ir visų mokslinius tyrimus ir plėtrą vykdančių šalių, bendra rinkos dalis neviršija 25 %;
- (23) teisė naudotis šiame reglamente nustatyta išimtimi gali būti panaikinta pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo³, 29 straipsnį;
- (24) kadangi susitarimai dėl mokslinių tyrimų ir plėtros dažnai yra ilgalaikio pobūdžio, ypač tais atvejais, kai bendradarbiavimas apima ir rezultatų naudojimą, šio reglamento galiojimo laikas turėtų būti 12 metų,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

APIBRĖŽTYS

1 straipsnis. Apibrėžtys

- 1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
  - (1) susitarimas dėl mokslinių tyrimų ir plėtros (MTP) – dviejų ar daugiau šalių sudarytas susitarimas, kuriuo nustatomos sąlygos, kuriomis tos šalys:
    - (a) vykdo bendrus susitarime nustatytų produktų ar technologijų mokslinius tyrimus ir plėtrą ir kuris:
      - i) neapima bendro tų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų naudojimo arba
      - ii) apima bendrą tų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų naudojimą, arba

³

OL L 1, 2003 1 4, p. 1.

- (b) vykdo apmokamus susitarime nustatytų produktų ar technologijų mokslinius tyrimus ir plėtrą ir kuris:
    - i) neapima bendro tų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų naudojimo arba
    - ii) apima bendrą tų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų naudojimą, arba
  - (c) bendrai naudoja pagal ankstesnį tų pačių šalių susitarimą, kuris patenka į 1 dalies a punkto taikymo sritį, atliktų susitarime nustatytų produktų ar technologijų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus, arba
  - (d) bendrai naudoja pagal ankstesnį tų pačių šalių susitarimą, kuris patenka į 1 dalies b punkto taikymo sritį, atliktų susitarime nustatytų produktų ar technologijų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus;
- (2) susitarimas – susitarimas, įmonių asociacijos sprendimas arba suderintas veiksmas;
  - (3) moksliniai tyrimai ir plėtra (MTP) – veikla, kuria siekiama įgyti praktinės patirties, susijusios su esamais ar naujais produktais, technologijomis arba procesais, teorinės analizės atlikimas, sisteminis tyrimas arba eksperimentavimas, įskaitant eksperimentinę gamybą, techninis produktų ir procesų testavimas, reikalingos įrangos kūrimas ir intelektinės nuosavybės teisių į gautus rezultatus įgijimas;
  - (4) produktas – prekė arba paslauga, įskaitant tarpines prekes arba paslaugas bei galutines prekes arba paslaugas;
  - (5) susitarime nustatyta technologija – vykdant bendrus arba apmokamus mokslinius tyrimus ir plėtrą sukuriamą technologiją ar procesą. Apimamos technologijos ar procesai, sukurti pasitelkiant MTP santalkas, taip pat naujos technologijos ar procesai;
  - (6) susitarime nustatytas produktas – vykdant bendrus arba apmokamus mokslinius tyrimus ir plėtrą sukuriamas arba naudojant susitarime nustatytas technologijas pagamintas ar pateiktas produktas. Apimami produktai, sukurti pasitelkiant MTP santalkas, taip pat nauji produktai;
  - (7) naujas produktas arba technologija – produktas, technologija arba procesas, kurių dar nebuvo susitarimo dėl MTP, patenkančio į 1 dalies a arba b punkto taikymo sritį, sudarymo metu ir dėl kurių, jei jie bus sukurti, susiformuos nauja rinka, taip pat kuriais nėra patobulinamas, iš dalies ar visai pakeičiamas esamas produktas, technologija ar procesas;
  - (8) MTP santalka – MTP pastangos, kuriomis pirmiausia siekiama įgyvendinti konkretų tikslą arba uždavinį. MTP santalkos konkretus tikslas ar uždavinys dar negali būti apibrėžtas kaip produktas ar technologija arba jis apima gerokai platesnio masto tikslą nei konkrečioje rinkoje esantys produktai arba technologijos;
  - (9) rezultatų naudojimas – susitarime nustatytų produktų gamyba ar platinimas, susitarime nustatytų technologijų taikymas, intelektinės nuosavybės teisių perleidimas ar licencijos joms suteikimas arba tokiai gamybai ar taikymui reikalingos praktinės patirties perdavimas;

- (10) intelektinės nuosavybės teisės – pramoninės nuosavybės teisės, visų pirma patentai ir prekių ženklai, taip pat autorių teisės ir gretutinės teisės;
- (11) praktinė patirtis – rinkinys praktinės informacijos, gautos iš patirties ir atliekant bandymus, kuri yra:
  - a) slapta, t. y. nėra visuotinai žinoma arba lengvai prieinama,
  - b) svarbi, t. y. būtina ir naudinga susitarime nustatytiems produktams gaminti ar susitarime nustatytoms technologijoms taikyti, ir
  - c) apibrėžta, t. y. pakankamai išsamiai aprašyta, kad būtų galima patikrinti, ar ji atitinka slaptumo ir svarbos kriterijus;
- (12) bendra pagal susitarimą dėl MTP atliekama veikla – veikla, su kuria susijęs darbas yra:
  - a) atliekamas bendros grupės, organizacijos arba įmonės,
  - b) bendrai patikimas trečiajai šaliai arba
  - c) pasidalijamas tarp šalių pagal specializaciją mokslinių tyrimų ir plėtos ar rezultatų naudojimo srityse;
- (13) specializacija mokslinių tyrimų ir plėtos srityse – mokslinių tyrimų ir plėtos veikloje, reglamentuojamoje susitarimu dėl MTP, dalyvaujančių šalių mokslinių tyrimų ir plėtos darbų pasidalijimas tarpusavyje taip, kaip joms atrodo tinkamiausia; apmokami moksliniai tyrimai ir plėtra į šią apibrėžtį nepatenka;
- (14) specializacija rezultatų naudojimo srityje – atskirų užduočių, kaip gamyba ar platinimas, pasiskirstymas tarp šalių arba rezultatų naudojimo apribojimų, kaip antai apribojimai, susiję su tam tikromis teritorijomis, klientais ar naudojimo sritimis, nustatymas viena kitai; tai apima ir tuos atvejus, kai tik viena šalis gamina ir platina susitarime nustatytus produktus pagal išimtinę licenciją, kurią jai suteikė kitos šalys;
- (15) apmokami moksliniai tyrimai ir plėtra – moksliniai tyrimai ir plėtra, kuriuos atlieka viena šalis, o finansuoja finansuojančioji šalis;
- (16) finansuojančioji šalis – apmokamus mokslinius tyrimus ir plėtrą finansuojanti šalis, pati nevykdanti jokių mokslinių tyrimų ar plėtos;
- (17) dėl esamo produkto ir (arba) technologijos konkuruojanti įmonė – esamas arba potencialus konkurentas:
  - (a) esamas konkurentas – įmonė, teikianti esamą produktą, technologiją ar procesą, kuriuos atitinkamoje geografinėje rinkoje būtų galima patobulinti, iš dalies arba visai pakeisti susitarime nustatytu produktu ar technologija;
  - (b) potencialus konkurentas – įmonė, kuri, nesant susitarimo dėl MTP, per ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį realiai, o ne vien teoriškai imtųsi reikalingų papildomų investicijų arba patirtų kitų išlaidų, kad galėtų pateikti tokį produktą, technologiją ar procesą, kuriuos atitinkamoje geografinėje rinkoje būtų galima patobulinti, iš dalies ar visai pakeisti susitarime nustatytu produktu ar technologija;
- (18) inovacijų srityje konkuruojanti įmonė – įmonė, kuri nekonkuruoja dėl esamo produkto ir (arba) technologijos ir kuri savarankiškai deda arba, nesant

susitarimo dėl MTP, pajėgtų savarankiškai dėti ir tikriausiai savarankiškai dėtų MTP pastangas, susijusias su:

- (a) tokių pačių naujų produktų ir (arba) technologijų kaip tie, kurie būtų įtraukti susitarimą dėl MTP, arba naujų produktų ir (arba) technologijų, kurie galimai iš dalies pakeistų į susitarimą dėl MTP įtraukiamus produktus ir (arba) technologijas, moksliniais tyrimais ir plėtra arba
  - (b) MTP santalkomis, iš esmės siekiančiomis įgyvendinti tokį patį tikslą arba uždavinį, koks nustatytas susitarime dėl MTP;
- (19) konkuruojančios MTP pastangos – MTP pastangos, kurias trečioji šalis deda viena ar bendradarbiaudama su kitomis trečiosiomis šalimis arba kurias trečioji šalis pajėgtų savarankiškai dėti ir tikriausiai dėtų, susijusias su:
- (a) tokių pačių naujų produktų ir (arba) technologijų kaip tie, kurie būtų įtraukti susitarimą dėl MTP, arba naujų produktų ir (arba) technologijų, kurie galimai iš dalies pakeistų į susitarimą dėl MTP įtraukiamus produktus ir (arba) technologijas, moksliniais tyrimais ir plėtra arba
  - (b) MTP santalkomis, iš esmės siekiančiomis įgyvendinti tokį patį tikslą arba uždavinį, koks nustatytas susitarime dėl MTP.

Šios trečiosios šalys turi būti nepriklausomos nuo susitarimo dėl MTP šalių;

- (20) nekonkuruojanti įmonė – įmonė, kuri nekonkuruoja nei dėl esamo produkto ir (arba) technologijos, nei inovacijų srityje;
- (21) atitinkama produkto rinka – atitinkama produkto, kuris gali būti patobulintas, iš dalies ar visai pakeistas susitarime nustatytu produktu, rinka;
- (22) atitinkama technologijos rinka – atitinkama technologijos arba proceso, kurie gali būti patobulinti, iš dalies ar visai pakeisti susitarime nustatyta technologija, rinka;
- (23) aktyvus pardavimas – bet koks pardavimas, išskyrus pasyvų pardavimą;
- (24) pasyvus pardavimas – pardavimas, tenkinant pavienio kliento iniciatyva pateiktą prašymą, įskaitant prekių tiekimą ir paslaugų teikimą tokiam klientui, kai tas pardavimas nėra inicijuojamas į tam tikrą klientų grupę ar teritoriją nukreipta aktyvia reklama; pasyvus pardavimas apima pardavimus, vykdomus dalyvaujant privačių ar viešųjų pirkimų konkursuose.

2. Šiame reglamente sąvokos „įmonė“ ir „šalis“ apima ir atitinkamas su jomis susijusias įmones.

Susijusios įmonės yra:

- a) įmonės, kuriose susitarimo dėl MTP šalis tiesiogiai ar netiesiogiai:
  - i) turi įgaliojimus naudotis daugiau nei puse balsavimo teisių,
  - ii) turi įgaliojimus skirti daugiau nei pusę stebėtojų tarybos, valdybos ar įmonei teisiškai atstovaujančių organų narių arba
  - iii) turi teisę vadovauti įmonės veiklai;
- b) įmonės, kurios per susitarimo dėl MTP šalį tiesiogiai arba netiesiogiai turi a punkte išvardytus įgaliojimus arba teises;

- c) įmonės, kuriose b punkte nurodytos įmonės tiesiogiai arba netiesiogiai turi a punkte išvardytas teises ar įgaliojimus;
- d) įmonės, kuriose susitarimo dėl MTP šalis kartu su viena arba daugiau a, b arba c punktuose nurodytų įmonių arba kuriose dvi ar daugiau pastarųjų įmonių bendrai turi a punkte išvardytus įgaliojimus arba teises;
- e) įmonės, kuriose a punkte išvardytas teises arba įgaliojimus kartu turi:
  - i) susitarimo dėl MTP šalys arba a–d punktuose minimos su jomis susijusios atitinkamos įmonės arba
  - ii) viena ar daugiau susitarimo dėl MTP šalių arba viena ar daugiau a–d punktuose nurodytų su jomis susijusių įmonių ir viena ar daugiau trečiųjų šalių.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

IŠIMTIS

2 straipsnis. Išimtis

1. Remiantis Sutarties 101 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgiant į šio reglamento nuostatas pareiškama, kad Sutarties 101 straipsnio 1 dalis netaikoma susitarimams dėl MTP.
2. 1 dalyje nustatyta išimtis taikoma tada, kai susitarimuose dėl MTP yra konkurencijos apribojimų, kuriems taikoma Sutarties 101 straipsnio 1 dalis.
3. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta išimtis taip pat taikoma susitarimams dėl MTP, kuriuose yra nuostatų, susijusių su intelektinės nuosavybės teisių perleidimu ar licencijų suteikimu vienai ar daugiau šalių arba subjektui, kurį šalys įsteigia bendriems moksliniams tyrimams ir plėtrai ar apmokamiems moksliniams tyrimams ir plėtrai vykdyti arba rezultatams bendrai naudoti, su sąlyga, kad tos nuostatos:
  - (a) nėra pagrindinis tokių susitarimų objektas ir
  - (b) yra tiesiogiai susijusios su tokių susitarimų įgyvendinimu bei būtinos tokiems susitarimams įgyvendinti.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

IŠIMTIES SĄLYGOS

3 straipsnis. Prieiga prie galutinių rezultatų

1. Susitarime dėl MTP turi būti nurodyta, kad bendrų arba apmokamų mokslinių tyrimų ir plėtros galutiniai rezultatai būtų visiškai prieinami visoms šalims tolesnių mokslinių tyrimų ir plėtros ar rezultatų naudojimo tikslais.
  - (a) 1 dalyje numatyta prieiga apima visas susijusias intelektinės nuosavybės teises ir praktinę patirtį.
  - (b) 1 dalyje numatyta prieiga suteikiama iškart, kai tik gaunami mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatai.

2. Susitarime dėl MTP gali būti nustatyta, kad šalys viena kitai kompensuoja už tolesnių mokslinių tyrimų ir plėtros ar tolesnio naudojimo tikslais suteiktą prieigą prie rezultatų, tačiau kompensacija neturi būti tokia didelė, kad kliudytų tokiai prieigai.
3. Mokslinių tyrimų institutai, akademinės įstaigos arba įmonės, kurios mokslinius tyrimus ir plėtrą siūlo kaip komercinę paslaugą, tačiau aktyviai nesinaudoja rezultatais, gali sutarti mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus naudoti tik tolesnių mokslinių tyrimų tikslu.
4. Kai šalys, laikydamosi šio reglamento nuostatų, riboja rezultatų naudojimo teises, ypač tais atvejais, kai šalių specializacija yra rezultatų naudojimas, prieiga prie rezultatų jų naudojimo tikslais gali būti atitinkamai ribojama.

4 straipsnis. Prieiga prie anksčiau sukauptos praktinės patirties

1. Susitarimuose dėl MTP, kurie neapima bendrų arba apmokamų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų bendro naudojimo, turi būti nustatyta, kad kiekvienai šaliai turi būti suteikta prieiga prie visos kitų šalių anksčiau sukauptos praktinės patirties, jei ji būtina, kad ta šalis galėtų naudotis rezultatais.
2. Susitarimuose dėl MTP, kurie neapima bendrų arba apmokamų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų bendro naudojimo, gali būti nustatyta, kad šalys viena kitai kompensuoja už prieigą prie savo anksčiau sukauptos patirties. Kompensacija neturi būti tokia didelė, kad kliudytų prieigai prie rezultatų.

5 straipsnis. Bendras naudojimas

1. Bendrai gali būti naudojami tik rezultatai, kurie yra:
  - (a) būtini susitarime nustatytiems produktams gaminti ar susitarime nustatytoms technologijoms taikyti ir
  - (b) saugomi intelektinės nuosavybės teisėmis ar yra laikomi praktine patirtimi.
2. Šalys, kurioms pavesta gaminti susitarime nustatytus produktus pagal specializaciją rezultatų naudojimo srityje, turi įsipareigoti atlikti visų kitų šalių susitarime nustatytų produktų tiekimo užsakymus, išskyrus atvejus, kai:
  - (a) susitarime dėl MTP numatytas bendras platinimas, kurį vykdo bendra grupė, organizacija ar įmonė arba trečioji šalis, kuriai tai bendrai pavedė šalys, arba
  - (b) šalys susitarė, kad susitarime nustatytus produktus gali platinti tik juos gaminanti šalis.

6 straipsnis. Ribos, rinkos dalys ir išimties taikymo trukmė

1. Jei susitarimo dėl MTP šalys nėra konkuruojančios įmonės, 2 straipsnyje nustatyta išimtis mokslinių tyrimų ir plėtros laikotarpiu taikoma neatsižvelgiant į rinkos dalis.
2. Jei dvi ar daugiau susitarimo dėl MTP šalių yra dėl esamo produkto ir (arba) technologijos konkuruojančios įmonės, 2 straipsnyje nustatyta išimtis mokslinių tyrimų ir plėtros laikotarpiu taikoma, jeigu susitarimo dėl MTP sudarymo metu:

- (a) susitarimo dėl MTP, apimančio bendrus mokslinius tyrimus ir plėtrą, kaip apibrėžta 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto a arba c papunktyje, šalių bendra rinkos dalis neviršija 25 % atitinkamų produkto ir technologijos rinkų, arba
  - (b) susitarimo dėl MTP, apimančio apmokamus mokslinius tyrimus ir plėtrą, kaip apibrėžta 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto b arba d papunktyje, finansuojančiosios šalies ir visų kitų susitarimo šalių tų pačių susitarime nustatytų produktų arba technologijų bendra rinkos dalis neviršija 25 % atitinkamų produkto ir technologijos rinkų.
3. Jei dvi ar daugiau susitarimo dėl MTP šalių yra inovacijų srityje konkuruojančios įmonės, 2 straipsnyje nustatyta išimtis mokslinių tyrimų ir plėtros laikotarpiu taikoma, jeigu susitarimo dėl MTP sudarymo metu be MTP pastangų, kurias apima susitarimo dėl MTP šalys, yra trys ar daugiau konkuruojančių MTP pastangų, panašių į susitarimo dėl MTP šalių pastangas.
  4. Susitarimams dėl MTP, pagal kuriuos bendrai naudojami rezultatai, 2 straipsnyje nustatyta išimtis taikoma dar septynerius metus nuo tada, kai susitarime nustatyti produktai ar technologijos buvo pirmą kartą pateikti vidaus rinkai, jei susitarimo, kuris patenka į 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto a arba b papunkčio taikymo sritį, sudarymo metu tenkinamos 1, 2 arba 3 dalyse nustatytos sąlygos. Kad tokia išimtis būtų toliau taikoma susitarimams, patenkantiems į 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto c arba d papunkčio taikymo sritį, 1, 2 arba 3 dalyse nustatytos sąlygos turėjo būti tenkinamos ankstesnio susitarimo pagal 1 straipsnio 1 dalies 1 punkto a arba b papunkčius sudarymo metu.
  5. Pasibaigus 4 dalyje nurodytam septynerių metų laikotarpiui, 2 straipsnyje nustatyta išimtis toliau taikoma tol, kol bendra susitarimo dėl MTP šalių rinkos dalis rinkose, kurioms priklauso susitarime nustatyti produktai arba susitarime nustatytos technologijos, neviršija 25 %. Jeigu pasibaigus septynerių metų laikotarpiui rinkos dalis vienoje iš tų rinkų viršija 25 %, 2 straipsnyje nustatyta išimtis toliau taikoma dvejus kalendorinius metus iš eilės nuo tų metų, kai pirmą kartą buvo viršyta 25 % riba.

7 straipsnis. Ribų taikymas

1. Taikant 6 straipsnio 2 ir 5 dalyse nustatytas rinkos dalies ribas laikomasi šių taisyklių:
  - (a) rinkos dalis skaičiuojama remiantis pardavimų rinkoje verte; jei nėra duomenų apie pardavimų rinkoje vertę, šalių rinkos daliai nustatyti gali būti naudojami apytikriai duomenys, grindžiami patikima rinkos informacija, įskaitant pardavimų rinkoje apimtį, išlaidas moksliniams tyrimams ir plėtrai arba mokslinių tyrimų ir plėtros pajėgumus;
  - (b) rinkos dalis apskaičiuojama remiantis praėjusių kalendorinių metų duomenimis arba, jeigu praėjusių kalendorinių metų duomenys neatspindi šalių padėties atitinkamoje (-ose) rinkoje (-ose), rinkos dalis apskaičiuojama kaip šalių rinkos dalių per praėjusius trejus kalendorinius metus vidurkis;
  - (c) 1 straipsnio 2 dalies antros pastraipos e punkte nurodytų įmonių turima rinkos dalis proporcingai padalijama kiekvienai įmonei, turinčiai teises arba įgaliojimus, išvardytus 1 straipsnio 2 dalies antros pastraipos a punkte.

2. Siekiant taikyti 6 straipsnio 3 dalyje nustatytą ribą, konkuruojančių MTP pastangų panašumas įvertinimas remiantis patikima informacija apie tokius elementus, kaip: i) MTP pastangų dydis, etapas ir laikas, ii) trečiosios šalies finansiniai ir žmogiškieji ištekliai (prieiga prie jų), jų intelektualinė nuosavybė, praktinė patirtis ar kiti specializuoti ištekliai, jų ankstesnės MTP pastangos ir iii) trečiųjų šalių pajėgumas tiesiogiai ar netiesiogiai naudoti galimus savo MTP pastangų rezultatus vidaus rinkoje ir tikimybė, kad jos tai darys.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

GRIEŽTI IR NELEISTINI APRIBOJIMAI

8 straipsnis. Griežti apribojimai

2 straipsnyje numatyta išimtis netaikoma susitarimams dėl MTP, kuriais tiesiogiai ar netiesiogiai, atskirai ar kartu su kitais nuo šalių priklausančiais veiksniais siekiama bet kurio iš šių apribojimų:

1. Riboti šalių laisvę savarankiškai arba bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis vykdyti mokslinius tyrimus ir plėtrą:
  - (a) srityje, kuri nėra susijusi ta sritimi, su kuria yra susijęs susitarimas dėl MTP arba
  - (b) srityje, su kuria yra susijęs susitarimas dėl MTP, arba kuri yra susijusi su MTP sritimi, atlikus bendrus arba apmokamus mokslinius tyrimus ir plėtrą.
2. Riboti gamybos ar pardavimo mastą, išskyrus:
  - (a) gamybos tikslų nustatymą, jei bendras rezultatų naudojimas apima susitarime nustatytų produktų bendrą gamybą;
  - (b) pardavimo tikslų nustatymą, jeigu bendras rezultatų naudojimas:
    - i) apima bendrą susitarime nustatytų produktų platinimą arba bendrą susitarime nustatytų technologijų licencijų suteikimą ir
    - ii) jį vykdo bendra grupė, organizacija ar įmonė arba trečioji šalis, kuriai tai bendrai pavedė šalys;
  - (c) specializacijos rezultatų naudojimo srityje veiksmus ir
  - (d) šalių laisvės gaminti, parduoti produktus, technologijas arba procesus arba priskirti ar suteikti licencijas produktams, technologijoms ar procesams, kurie konkuruoja su susitarime nustatytais produktais ar technologijomis, laikotarpiu, per kurį šalys susitarė bendrai naudoti rezultatus, ribojimą.
3. Nustatyti kainas, kai susitarime nustatytas produktas parduodamas trečiosioms šalims ar joms suteikiama susitarime nustatytos technologijos licencija, išskyrus:
  - (a) kainų tiesioginiams klientams ar licencijos mokesčio tiesioginiams licencijų turėtojams nustatymą, kai bendras rezultatų naudojimas:
    - i) apima bendrą susitarime nustatytų produktų platinimą arba bendrą susitarime nustatytų technologijų licencijų suteikimą ir

- ii) jį vykdo bendra grupė, organizacija ar įmonė arba trečioji šalis, kuriai tai bendrai pavedė šalys.
- 4. Riboti teritorijos, kurioje šalys gali pasyviai parduoti susitarime nustatytus produktus ar suteikti susitarime nustatytą technologijų licenciją, ar klientų, kuriems šalys gali pasyviai parduoti susitarime nustatytus produktus ar suteikti susitarime nustatytą technologijų licenciją, išskyrus reikalavimą kitai šaliai suteikti išskirtinę licenciją naudotis rezultatais, pasirinkimą.
- 5. Reikalauti nevykdyti jokio susitarime nustatytų produktų ar technologijų aktyvaus pardavimo arba jį riboti teritorijose ar klientams, kurie nebuvo išimtinai priskirti vienai iš šalių pagal specializaciją rezultatų naudojimo srityje.
- 6. Reikalauti nepriimti užsakymų iš klientų, įsisteigusių atitinkamose šalių teritorijose, arba iš klientų, kurie kitais būdais priskirti šalims pagal specializaciją rezultatų naudojimo srityje, kurie prekyautų susitarime nustatytais produktais kitose vidaus rinkos teritorijose.
- 7. Reikalauti apsunkinti naudotojų ar perpardavėjų galimybę gauti susitarime nustatytų produktų iš kitų perpardavėjų vidaus rinkoje.

9 straipsnis. Neleistini apribojimai

- 1. 2 straipsnyje nustatyta išimtis netaikoma toliau nurodytiems susitarimuose dėl MTP numatytiems įsipareigojimams:
  - (a) įsipareigojimui:
    - i) atlikus mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą neginčyti intelektualinės nuosavybės teisių, kurias:
      - (1) šalys turi vidaus rinkoje ir
      - (2) kurios yra svarbios moksliniams tyrimams ir plėtrai, galiojimo arba
    - ii) pasibaigus susitarimo dėl MTP galiojimui neginčyti intelektualinės nuosavybės teisių, kurias:
      - (1) šalys turi vidaus rinkoje ir
      - (2) kuriomis apsaugomi tų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatai, galiojimo.
  - Tai nedaro poveikio galimybei numatyti MTP susitarimo nutraukimą, jei viena iš šalių ginčija i ir ii papunkčiuose nurodytų intelektualinės nuosavybės teisių galiojimą;
  - (b) įsipareigojimui nesuteikti licencijų trečiosioms šalims gaminti susitarime nustatytus produktus arba taikyti susitarime nustatytas technologijas, nebent susitarime bent vienai iš šalių numatyta galimybė naudoti bendrą arba apmokamų mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus ir jais naudojamosi vidaus rinkoje trečiųjų šalių atžvilgiu.
- 2. Jei susitarimas dėl MTP apima bet kurią iš šiame straipsnyje išvardytų neleistinų apribojimų, 2 straipsnyje nustatyta išimtis taikoma toliau, jeigu tuos neleistinus apribojimus galima atskirti nuo likusios susitarimo dėl MTP dalies ir jeigu laikomasi likusių šiame reglamente nustatytų sąlygų.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

PANAIKINIMO PROCEDŪRA

10 straipsnis. Konkrečiais atvejais Komisijos taikoma panaikinimo procedūra

1. Bet kuriuo konkrečiu atveju nustačiusi, kad susitarimas dėl MTP, kuriam taikoma šiame reglamente nustatyta išimtis, vis dėlto turi su Sutarties 101 straipsnio 3 dalimi nesuderinamą poveikį, Komisija pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 29 straipsnio 1 dalį gali panaikinti teisę naudotis šiuo reglamentu nustatyta išimtimi.
2. Teisė naudotis šiuo reglamentu nustatyta išimtimi pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 29 straipsnio 1 dalį galėtų būti panaikinta, visų pirma, kai:
  - (a) dėl susitarimo dėl MTP iš esmės ribojama trečiųjų šalių galimybė vykdyti mokslinius tyrimus ir plėtrą srityje (-yse), susijusioje (-iose) su susitarime nustatytais produktais ar technologijomis;
  - (b) susitarimu dėl MTP iš esmės ribojama trečiųjų šalių galimybė patekti į susitarime nustatytą produktų ar technologijų rinką;
  - (c) šalys be jokios objektyviai pagrįstos priežasties nenaudoja bendrų ar apmokamų mokslinių tyrimų ir plėtos rezultatų trečiųjų šalių atžvilgiu;
  - (d) susitarime nustatyti produktai ar technologijos visoje bendrojoje rinkoje arba esminėje jos dalyje veiksmingai nekonkuruoja su produktais, technologijomis ar procesais, kuriuos naudotojai laiko tapačiais dėl jų charakteristikų, kainos ir paskirties.

11 straipsnis. Konkrečiais atvejais valstybės narės konkurencijos institucijos taikoma panaikinimo procedūra

1. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 29 straipsnio 2 dalį valstybės narės konkurencijos institucija gali panaikinti teisę naudotis šiuo reglamentu nustatyta išimtimi visoje tos valstybės narės teritorijoje ar jos dalyje, jei nustato, kad konkrečiu atveju susitarimas dėl MTP, kuriam taikoma šiuo reglamentu nustatyta išimtis, vis dėlto turi su Sutarties 101 straipsnio 3 dalimi nesuderinamą poveikį tos valstybės narės teritorijoje ar jos dalyje, ir kai tokia teritorija turi visus atskiros geografinės rinkos požymius.
2. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 29 straipsnio 2 dalį valstybės narės konkurencijos institucijos gali panaikinti teisę naudotis šiuo reglamentu nustatyta išimtimi, visų pirma, kai galioja bet kurios iš šio reglamento 10 straipsnio 2 dalies a–d punktuose nustatytų aplinkybių.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12 straipsnis. Pereinamasis laikotarpis

1. Nedarant poveikio 2 dalyje nustatyta specialiai nuostatai dėl pereinamojo laikotarpio, taikamai inovacijų srityje konkuruojančių įmonių susitarimams dėl MTP, Sutarties 101 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas nuo 2023 m. sausio 1 d. iki

2024 m. gruodžio 31 d. netaikomas 2022 m. gruodžio 31 d. jau galiojantiems susitarimams, kurie neatitinka šiame reglamente numatytų išimties suteikimo sąlygų, bet atitinka išimties suteikimo sąlygas, nustatytas Reglamentu (ES) Nr. 1217/2010.

2. 1 straipsnio 1 dalies 18 punktą ir 6 straipsnio 3 dalį taikomi tik inovacijų srityje konkuruojančių įmonių susitarimams dėl MTP, kurie įsigaliojo po 2022 m. gruodžio 31 d.

13 straipsnis. Galiojimo laikotarpis

1. Šis reglamentas įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.
2. Jis nustoja galioti 2034 m. gruodžio 31 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

*Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula von der Leyen*